

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2017

WSTEP

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii jest zapisem działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, przemocy w rodzinie i innych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych na terenie Gminy Zbójno w 2017 r. Zadania Programu stanowią w dużej mierze kontynuację realizacji z lat ubiegłych.

Gminny program określa zadania samorządu lokalnego w obszarze ochrony zdrowia zawarte w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii, w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na władze gminy obowiązek prowadzenia działań zmierzających do ograniczenia dostępności do napojów alkoholowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest integralną częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych i stanowi podstawę do praktycznej realizacji na terenie gminy Zbójno zadań i priorytetów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Program określa lokalną strategię Gminy w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania papierosów, alkoholu, narkotyków, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych.

Polityka społeczna gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom ukierunkowana jest w szczególności na budowanie zintegrowanego systemu rozwiązywania problemów wiążących się z kwestią używania środków psychoaktywnych poprzez:

- systematyczny rozwój działań profilaktycznych (informacyjnych, edukacyjnych i alternatywnych),
- wspieranie i zabezpieczenie pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, ochronę przed przemocą domową,
- terapię, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- ograniczanie dostępności do środków psychoaktywnych,
- wspieranie sektora pozarządowego i wolontariatu oraz współpracę z nimi.

Program opiera się na rekomendacjach i priorytetach dotyczących realizowania i finansowania gminnych programów wskazanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozmiary i dolegliwości aktualnie występujących problemów uzależnień tworzą bardzo poważne zagrożenie dla funkcjonowania społecznego, ekonomicznego oraz kondycji zdrowotnej i moralnej społeczeństwa. Dotyczą nie tylko grupy osób uzależnionych i ich rodzin, ale praktycznie wszystkich członków naszego społeczeństwa. Prowadzenie działań mających na celu przeciwdziałanie tym problemom i zagrożeniom jest obowiązkiem samorządu terytorialnego wynikającym z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy

o przeciwdziałaniu narkomanii. Program zakłada kontynuację dotychczasowych działań i inicjatyw podejmowanych przez Samorząd.

DIAGNOZA

Demografia Gminy Zbójno

Gmina Zbójno jest gminą o charakterze rolniczym. Na dzień 31.12.2015r. liczyła 4575 mieszkańców, w tym 3496 mieszkańców powyżej 18 roku życia. Na terenie gminy są cztery szkoły podstawowe i publiczne gimnazjum do których uczęszcza łącznie 600 uczniów (stan na 30.09.2016r .).

Punkty sprzedaży alkoholu

Uchwalony przez gminę limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) wynosił 23 i limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wy (lokale gastronomiczne) wynosił 10. Z danych za rok 2015 wynika, że na terenie gminy były:

- punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) – 20
- punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) – 2
- punkty sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) – 12
- punkty sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (lokale gastronomiczne) – 2

Powyższe dane pozwalają określić wskaźnik ilości mieszkańców na jeden punkt sprzedaży. W zależności od rodzaju pozwolenia na jeden punkt sprzedaży przypada następująca ilość mieszkańców:

- punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) – 229 osób,
- punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) – 2287 osób,
- punkty sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) – 381 osób,
- punkty sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (lokale gastronomiczne) – 2287 osób.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2015r. przeprowadziła 20 kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych. W ramach procedury zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu Komisja z 17 osobami przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywuujące -w stosunku do 3 osób wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, członkowie Komisji kontaktowali się z 9 osobami doznającymi przemocy w rodzinie, 24 osoby odbywały rozmowy ze specjalistami (instruktor terapii uzależnień i psycholog) pełniącymi dyżury w punkcie konsultacyjnym dla rodzin.

Dane z GOPS

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej do 31.12.2015r. objął pomocą społeczną ogółem 235 rodzin, ale oficjalnie w żadnej z nich nie rozpoznano problemu alkoholowego. Z informacji uzyskanych od pracowników socjalnych problemy alkoholowe w społeczności lokalnej korelują z

innymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej, natomiast nie zawsze ujawniają się w sposób bezpośredni.

CEL PROGRAMU

Ograniczenie występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz nowych problemów społecznych, i epidemiologicznych bezpośrednio z nimi związanych oraz wzmocnienie czynników ryzyka chroniących przed zachowaniami ryzykownymi.

1. Zwiększanie świadomości społecznej w zakresie problematyki związanej z używaniem substancji psychoaktywnych, poprzez:

1) edukowanie i informowanie, w tym zwłaszcza edukacja publiczna

Wskaźniki: ilość akcji informacyjnych, ilość zrealizowanych edukacyjnych programów profilaktycznych adresowanych do ogółu odbiorców, liczba uczestników

2) promowanie zdrowego stylu życia, m.in. poprzez prowadzenie kampanii społecznych, festyny, imprezy dla mieszkańców Gminy Zbójno, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży

Wskaźniki: liczba kampanii, liczba działań/punktów programu, liczba imprez, liczba uczestników, liczba realizatorów

2. Zwiększenie skuteczności nowoczesnej profilaktyki zintegrowanej poprzez:

1) koncentrację i kompleksowość działań w środowiskach: szkoły, rodziny, grup rówieśniczych oraz wzmocnianie czynników chroniących i eliminowanie czynników ryzyka w powyższych grupach

Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów profilaktycznych i wychowawczych, liczba uczestników tych programów, liczba realizatorów

2) doskonalenie metod i form oddziaływań profilaktycznych oraz stosowanie skutecznych strategii profilaktycznych

Wskaźniki: liczba szkoleń i warsztatów dla realizatorów programów profilaktyki w środowisku lokalnym, liczba programów zawierających nowe metody i formy oddziaływań

3. Ograniczanie dostępności alkoholu i innych środków psychoaktywnych, zwłaszcza wśród młodzieży, poprzez:

1) realizację programów profilaktyki uniwersalnej skierowanych do dzieci i młodzieży

Wskaźniki: liczba zrealizowanych programów, liczba uczestników

2) szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych oraz dokonywanie kontroli sklepów i lokali gastronomicznych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwłaszcza zakazu sprzedaży i podawania alkoholu nieletnim

Wskaźniki: liczba zrealizowanych szkoleń, liczba uczestników, ilość przeprowadzonych kontroli, wyniki otrzymane z porównania z wynikami poprzednich kontroli

4. Zwiększanie dostępności poradnictwa dla osób mających problemy związane z używaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, zwłaszcza dla osób uzależnionych, poprzez:

1) udzielanie pomocy psychologicznej i terapeutycznej w prowadzonym punkcie konsultacyjnym dla rodzin i mieszkańców Gminy Zbójno

Wskaźniki: ilość przeprowadzonych porad/konsultacji specjalistycznych indywidualnych, liczba osób zgłaszających się do punktu, ilość grupowych zajęć /warsztatów prowadzonych w szkołach, liczba ich uczestników

5. Poprawa współpracy z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie poprzez:

1) udzielanie pomocy merytorycznej oraz organizacyjnej podmiotom realizującym zadania Gminnego Programu Profilaktyki (szkoły, stowarzyszenia, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie)

Wskaźniki: liczba udzielonych porad/konsultacji, warsztatów, liczba uczestników, liczba realizatorów szkoleń, liczba podmiotów współpracujących

2) współdziałanie z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w realizacji wspólnych przedsięwzięć służących poprawie skuteczności prowadzonych zadań w obszarze szeroko rozumianej profilaktyki problemowej

Wskaźniki: liczba zrealizowanych działań profilaktycznych, liczba uczestników, liczba współpracujących podmiotów, liczba wspólnie realizowanych zadań

ZADANIA DO REALIZACJI

Zadanie 1.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, innych substancji psychoaktywnych:

1. Udzielanie pomocy osobom uzależnionym oraz zagrożonym uzależnieniem od alkoholu, innych substancji psychoaktywnych oraz od uzależnień behawioralnych w następujących formach:

- a) uzyskanie w punkcie konsultacyjnym dla rodzin informacji o możliwości podejmowania profesjonalnej terapii, motywowanie i kierowanie do leczenia specjalistycznego zarówno osób uzależnionych jak i osób współuzależnionych, motywowanie osób pijących ryzykowanie i szkodliwie - ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia /umowy zlecenie ze specjalistami pełniącymi dyżury w punkcie konsultacyjnym dla rodzin;
- b) kierowanie osób uzależnionych od alkoholu do Poradni Terapii Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia;
- c) prowadzenie działalności informacyjnej o możliwościach uzyskania pomocy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień na terenie województwa kujawsko – pomorskiego oraz na terenie Polski.

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Działania na rzecz rodzin z problemem przemocy:

- a) udzielanie pomocy poprzez: poradnictwo i psychoedukację
- b) prowadzenie edukacji publicznej zwiększającej świadomość rodziców i opiekunów w wychowaniu dzieci i młodzieży, korygującej postawy rodzicielskie
- c) prowadzenie edukacji zwiększającej wiedzę i umiejętności specjalistów oraz rodziców z zakresu przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy,
- d) angażowanie się w ogólnopolskie kampanie informacyjne i edukacyjne mające na celu przeciwdziałanie przemocy.

2. Finansowanie różnych form pomocy dla dzieci oraz rodzin, w których występują problemy w związku z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie, poprzez organizację wolnego czasu i wypoczynku, głównie w okresie wolnym od zajęć szkolnych.

3. Uruchomienie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy w rodzinie;

4. Współfinansowanie telefonu Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”;

5. Prowadzenie współpracy z pracownikami służb, instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie /w tym między innymi przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, policji, pomocy społecznej, oświaty, prokuratury/;

6. Zapewnienie schronienia ofiarom przemocy, będącej skutkiem nadmiernego spożywania alkoholu;

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci

i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Realizowanie, finansowanie, dofinansowywanie realizacji programów z zakresu nowoczesnej zintegrowanej profilaktyki uzależnień z zastosowaniem skutecznych strategii profilaktycznych oraz rozwiązań nowatorskich, w tym:

- a) programów informacyjno-edukacyjnych
- b) programów środowiskowych
- c) programów rówieśniczych
- d) programów socjoterapeutycznych oraz innych programów zawierających elementy terapii
- e) programów adresowanych do tzw. „grup ryzyka”, m. in.: realizacja programów interwencyjnych na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin z problemem alkoholowym
- f) programów alternatywnych z uwzględnieniem pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz programów realizowanych w czasie wolnym od nauki, w tym podczas ferii oraz wakacji
- g) programów edukacyjnych dla rodziców i wychowawców.

2. Prowadzenie edukacji publicznej, także we współpracy z mediami publicznymi. Organizowanie i udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach, akcjach profilaktycznych.

3. Promocja zdrowego, bezpiecznego stylu życia, zdrowia psychicznego, poprzez organizowanie, finansowanie, dofinansowywanie różnego rodzaju imprez oraz wydarzeń społeczno – kulturalnych adresowanych do mieszkańców Gminy Zbójno.

4. Organizowanie, współorganizowanie szkoleń, warsztatów, konferencji, seminariów i innych podnoszących poziom kwalifikacji realizatorów działań z zakresu profilaktyki zintegrowanej oraz problematyki uzależnień.

5. Wspieranie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców, w tym kampanii edukacyjnych

6. Prowadzenie działalności badawczej, monitorowanie problemów społecznych, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych oraz przemocą w rodzinie na terenie Gminy Zbójno.

7. Opracowywanie, wykonywanie materiałów służących realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.

8. Zakup materiałów, wydawnictw, prasy do realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz udzielanie pomocy merytorycznej, organizacyjnej instytucjom, osobom fizycznym, organizacjom pozarządowym, w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy, m.in. poprzez:

1. Wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób uzależnionych i ich rodzin,
2. Wspieranie działań na rzecz osób żyjących z HIV/AIDS,
3. Redukcję zagrożeń ryzyka uzależnień w grupach dzieci i młodzieży, szczególnie z rodzin alkoholowych poprzez stworzenie możliwości uczestniczenia w zajęciach świetlic prowadzonych przez organizacje pozarządowe (dofinansowanie działalności świetlic w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).

Zadanie 5.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polegająca na podejmowaniu czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, ponoszenie kosztów z tym związanych oraz kosztów innych działań Gminnej Komisji.

Zadanie 6.

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Przestrzeganie ustalonej uchwałą Rady Gminy Zbójno liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych;
2. Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
3. Prowadzenie działalności edukacyjnej dotyczącej problemów alkoholowych, w tym dla właścicieli i personelu punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

UZUPELNIAJĄCE WSKAŹNIKI REALIZACJI ZADAŃ

Podstawowymi wskaźnikami realizacji poszczególnych zadań będą:

- liczba osób korzystających z zorganizowanej pomocy specjalistycznej (m.in.: punkty konsultacyjne, telefony zaufania, grupy wsparcia, kursy odwykowe i inne),
- liczba zorganizowanych szkoleń, seminariów, konferencji oraz ich beneficjentów,
- liczba realizowanych programów profilaktycznych i osób nimi objętych,
- liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi w świetlicach,
- liczba osób i rodzin objętych pomocą z powodu problemu przemocy w rodzinie,
- liczba punktów podających i sprzedających alkohol objętych kontrolami i wyniki kontroli,

SPOSÓB REALIZACJI

1. Źródła finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii:
 - 1) środki finansowe na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z dochodów budżetu gminy z opłat za wydanie i korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
 - 2) zadania realizowane w ramach Gminnego Programu mogą być również finansowane z dotacji celowych oraz innych źródeł.
2. Realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zbójnie (zgodnie z art.4¹ ust.2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

W oparciu o art. 41 pkt.5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w brzmieniu „Zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa rada gminy w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych” Rada Gminy uchwała: członkowie komisji rozwiązywania problemów alkoholowych otrzymują diety w wysokości 73,00 zł (brutto) za udział w posiedzeniu komisji alkoholowej i podjęte działania w celu realizacji niniejszego programu. Potwierdzeniem uczestnictwa w posiedzeniu Komisji i pracach zespołów problemowych jest podpisana lista obecności, która jest jednocześnie podstawą do dokonania wypłaty wynagrodzenia.

PODSUMOWANIE

Nie można wyeliminować alkoholu z naszego życia, a kłopoty i dramaty z nim związane będą występowały nadal. Pijaństwo i alkoholizm burzą życie rodzinne i prowadzą do licznych tragedii. Dorośli nadużywając alkoholu powodują cierpienie swoich dzieci, odbierając im młodość i poczucie bezpieczeństwa. Młodzi ludzie upijając się tracą szansę na prawidłowy rozwój psychiczny i fizyczny, niszczą swoje zdrowie oraz możliwości efektywnej nauki i pracy. Należy podejmować wszelkie działania mogące przyczynić się do

zrozumienia negatywnego wpływu spożywania alkoholu i substancji psychoaktywnych na jednostkę, rodzinę i społeczeństwo.

PROJEKT BUDŻETU - PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII NA ROK 2017

PLAN - 55.000,00 zł

85154 - PRZECIWDZIAŁANIE ALKOHOLIZMOWI			49 500,00 zł
Lp.	§	C e l	Kwota
1.	3030	Delegacje członków komisji	600,00 zł
2.	4170	Wynagrodzenia bezosobowe (diety, wynagrodzenie osób pełniących dyżury w punkcie konsultacyjnym dla rodzin)	12 000,00 zł
3.	4210	Materiały w tym: np. broszury, materiały propagujące działania w zakresie problemów alkoholowych, nagrody za udział w konkursach	15 400,00 zł
4.	4300	Zakup usług pozostałych - profilaktyka, w tym:	7 500,00 zł

		np. prelekcje, programy profilaktyczne, szkolenia, leczenie	
5.	4610	Badania biegłych sądowych	3 500,00 zł
6.	2820	Dotacja dla organizacji pozarządowych na realizację zadań	10 000,00 zł
7.	4700	Szkolenia dla pracowników – obsługa techniczna zadania	500,00 zł
85153 - PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII			5 500,00 zł
Lp.	§	C e l	Kwota
1.	3030	Delegacje członków komisji	500,00 zł
2.	4210	Materiały, w tym np. broszury , materiały propagujące działania w zakresie problemów narkomanii, nagrody za udział w konkursach,	2 500,00 zł
3.	4300	Zakup usług pozostałych - profilaktyka, w tym prelekcje, programy profilaktyczne, szkolenia	2 500,00 zł